

ÉDES HAZÁM – ÉDES ANYANYELVEM

Anyanyelvi hétpróba – 2013. január

1. CSUPA MAGÁNHANGZÓ

Találjátok ki a magánhangzók és a meghatározások alapján a szavakat!

Példa: **O O Á** (meseszereplő) = **boszorkány**

a)	Á Á O Ú	játék	<i>számháború</i>
b)	E Ú Á	sportág	<i>mellúszás</i>
c)	Á A A Ó	közlekedési eszköz	<i>szárnyashajó</i>
d)	É I E E	madár	<i>széncinege</i>
e)	O O O A	sütemény	<i>dobostorta</i>
f)	O I A	hangszer	<i>trombita</i>
g)	E Ú E	fűszer	<i>szegfűszeg</i>

2. ESZPERENTE SZAVAK

Ebben a fejtörőben csupa „E” betűs kifejezések szerepelnek. Találjátok ki az eszperente szavakat!

Példa: gyümölcs = *cseresznye, eper, egres, meggy*

a)	Jármű kerekének sérülése = ?	<i>defekt</i>
b)	Lekvárral vagy túróval töltött, főtt tészta = ?	<i>derelye</i>
c)	Női utónév = ?	<i>Emese, stb.</i>
d)	Kérkedik, dicsekszik = ?	<i>henceg</i>
e)	Színpadi (vagy farsangi) öltözet = ?	<i>jelmez</i>
f)	Fiatalasszony = ?	<i>menyecske</i>
g)	Kisebb balszerencse = ?	<i>pech</i>

3. BETŰTURMIX

Állítsatok össze a megadott betűkből egy-egy értelmes szót!

Példa: **Á C K R S U Z** = *cukrász*

a)	A D D I N Ó S Z V	emlősállat	<i>vaddisznó</i>
b)	A A L O S S Z T	foglalkozás	<i>asztalos</i>
c)	A Á H Í J Ó R S T Z	háztartási gép	<i>hajszárító</i>
d)	D I M N O Ó	játék	<i>dominó</i>
e)	E E F L L M Ü Ü	madár	<i>fülemüle</i>
f)	A A B D I Í L V Z	sportág	<i>vízilabda</i>
g)	Á I N R T Ű Y	tárgy	<i>iránytű</i>

4. SZÓTAGOLÓ

Játsszunk a hazánkban élő növények nevével is! Számoljátok meg, hány szótagból állnak a felsorolt szavak!

Példa: **MEDVEHAGYMA** = 4 szótag

a)	BÁRÁNYPIROSÍTÓ	6 szótag
b)	BÉKATUTAJ	4 szótag
c)	FARKASÖLŐ SISAKVIRÁG	8 szótag
d)	KÉK SZAMÁRKENYÉR	5 szótag
e)	KIRÁLYNÉ GYERTYÁJA	6 szótag
f)	PIROS MADÁRSISAK	6 szótag
g)	TÜNDÉRFÁTYOL	4 szótag

5. HELYESÍRÁSI PRÓBA

Válasszátok ki a felsorolásból azokat a kifejezéseket, amelyek írásmódja megfelel a magyar helyesírás szabályainak!

Példa: autogram – autógram – autogramm = **autogram**

a)	Balaton part – Balatonpart – Balaton-part	Balaton-part
b)	betütípus – betútípus – betűtípus	betűtípus
c)	cikcakkos – cikkeakkos – cikk-cakkos	cikcakkos
d)	Lánc híd – Lánchíd – Lánc-híd	Lánchíd
e)	ping-pong labda – pingponglabda – ping-pong-labda	pingponglabda
f)	plüsmackó – plüssmackó – plüss-mackó	plüssmackó
g)	szebbnél szebb – szebbnélsebb – szebbnél-szebb	szebbnél szebb

6. TÁRLAT

Ebben a játékban olyan szavakat kell kitalálnotok, amelyek végződése: „**TÁR**”!

Példa: Üzenetet, parancsot továbbító személy = **futár**

a)	Csapatjátékban támadó játékos.	csatár
b)	Hat húrral rendelkező pengetős hangszer.	gitár
c)	Méhek tartására való, ládaszerű tárgy.	kaptár
d)	Fontos iratok őrzésére létesített intézmény.	levéltár
e)	Templom része, a szertartások bemutatásának helye.	oltár
f)	Híres, felkapott színész vagy énekes.	sztár
g)	Nadrág vagy szoknya vállpántja.	kantár

7. NYELVI TRÉFA

Alkossatok hét „öszvérszót” a megadott minta alapján. (hazai állat + az állatnév utolsó szótagjával kezdődő szó.) Az egyik kifejezéshez írjatok egy tréfás, egyszerű, lexikonszerű magyarázatot is!

Példa: vadmacska + kabala = vadmacskabala

a)	földigilisza	<i>földigilisza, stb.</i>
b)	kék nünüke	<i>kék nünükemence, stb.</i>
c)	kék vércse	<i>kék vércsemege, stb.</i>
d)	mogyorós pele	<i>mogyorós pelegény, stb.</i>
e)	őszapó	<i>őszapólya, stb.</i>
f)	sapkacsiga	<i>sapkacsigavallér, stb.</i>
g)	zöld levelibéka	<i>zöld levelibékabát, stb.</i>

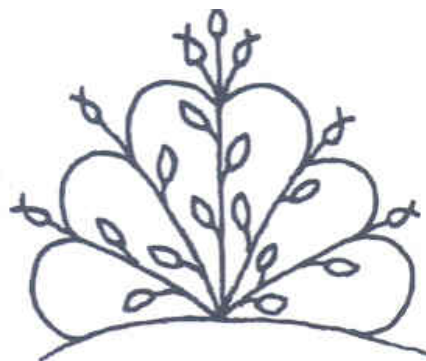
ÉDES HAZÁM – ÉDES ANYANYELVEM

Találjátok ki a magánhangzók és a meghatározások alapján a szavakat!

Példa: **OOÁ** (meseszereplő) = **boszorkány**

a)	Á Á O Ú	játék
b)	E Ú Á	sportág
c)	Á A A Ó	közlekedési eszköz
d)	É I E E	madár
e)	O O O A	sütemény
f)	O I A	hangszer
g)	E Ű E	fűszer

1.

ÉDES HAZÁM – ÉDES ANYANYELVEM

Ebben a fejtörőben csupa „E” betűs kifejezések szerepelnek. A meghatározások alapján találjátok ki a szavakat!

Példa: gyümölcs = cseresznye, eper, egres, meggy

a)	Jármű kerekének sérülése = ?
b)	Lekvárral vagy túróval töltött, főtt tészta = ?
c)	Női utónév = ?
d)	Kérkedik, dicsekszik = ?
e)	Színpadi (vagy farsangi) öltözet = ?
f)	Fiatalasszony = ?
g)	Kisebb balszerencse = ?

2.

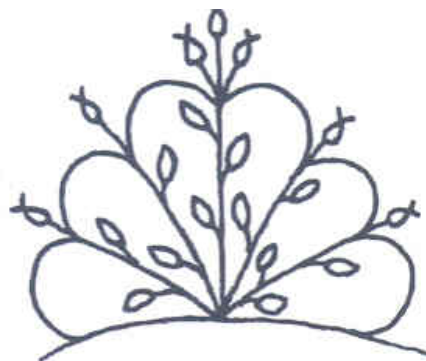
ÉDES HAZÁM – ÉDES ANYANYELVEM

Állítsatok össze a megadott betűkből egy-egy értelmes szót!

Példa: Á C K R S U Z = cukrász

a)	A D D I N Ó S Z V	emlős állat
b)	A A L O S S Z T	foglalkozás
c)	A Á H Í J Ó R S T Z	háztartási gép
d)	D I M N O Ó	játék
e)	E E F L L M Ü Ü	madár
f)	A A B D I Í L V Z	sportág
g)	Á I N R T Ú Y	tárgy

3.

ÉDES HAZÁM – ÉDES ANYANYELVEM

Játsszunk a hazánkban élő növények nevével is! Számoljátok meg, hány szótagból állnak a felsorolt szavak!

Példa: M E D V E H A G Y M A = 4 szótag

a)	BÁRÁNYPIROSÍTÓ
b)	BÉKATUTAJ
c)	FARKASÖLŐ SISAKVIRÁG
d)	KÉK SZAMÁRKENYÉR
e)	KIRÁLYNÉ GYERTYÁJA
f)	PIROS MADÁRSISAK
g)	TÜNDÉRFÁTYOL

4.

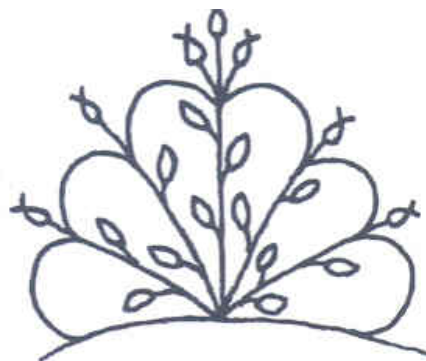
ÉDES HAZÁM – ÉDES ANYANYELVEM

Válasszátok ki a felsorolásból azokat a kifejezéseket, amelyek írásmódja megfelel a magyar helyesírás szabályainak!

Példa: autogram – autógram – autogramm = **autogram**

a)	Balaton part – Balatonpart – Balaton-part
b)	betütípus – betűtípus – betűtípus
c)	cikcakkos – cikkcakkos – cikk-cakkos
d)	Lánc híd – Lánchíd – Lánc-híd
e)	ping-pong labda – pingponglabda – ping-pong-labda
f)	plüsmackó – plüssmackó – plüss-mackó
g)	szebbnél szebb – szebbnélsebb – szebbnél-szebb

5.

ÉDES HAZÁM – ÉDES ANYANYELVEM

Ebben a játékban olyan szavakat kell kitalálnotok, amelyek végződése: „**TÁR**”!

Példa: Üzenetet, parancsot továbbító személy = **futár**

a)	Csapatjátékban támadó játékos.
b)	Hat húrral rendelkező pengetős hangszer.
c)	Méhek tartására való, ládaszerű tárgy.
d)	Fontos iratok őrzésére létesített intézmény.
e)	Templom része, a szertartások bemutatásának helye.
f)	Híres, felkapott színész vagy énekes.
g)	Nadrág vagy szoknya vállpántja.

6.

ÉDES HAZÁM – ÉDES ANYANYELVEM

Alkossatok hét „öszvérszót” a megadott minta alapján.
(hazai állat + az állatnév utolsó szótagjával kezdődő szó.)

Az egyik kifejezéshez írjatok egy tréfás, egyszerű,
lexikonszerű magyarázatot is!

Példa: vadmacska + kabala = **vadmacskabala**

a)	FÖLDIGILISZTA
b)	KÉK NÜNÜKE
c)	KÉK VÉRCSE
d)	MOGYORÓS PELE
e)	ŐSZAPÓ
f)	SAPKACSIGA
g)	ZÖLD LEVELIBÉKA

7.

